

409

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ I SPORTU

z dnia 27 marca 2002 r.

w sprawie zasad organizowania kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą, wspomagania nauczania historii, geografii i języka polskiego wśród Polonii oraz zakresu świadczeń przysługujących nauczycielom polskim skierowanym w tym celu do pracy za granicą.

Na podstawie art. 22 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 i Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 28, poz. 153 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 117, poz. 759 i Nr 162, poz. 1126, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 19, poz. 239, Nr 48, poz. 550, Nr 104, poz. 1104, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1320, z 2001 r. Nr 111, poz. 1194 i Nr 144, poz. 1615 oraz z 2002 r. nr 41, poz. 362) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Szkoły, zespoły szkół oraz szkolne punkty konsultacyjne przy placówkach dyplomatycznych i konsularnych Rzeczypospolitej Polskiej, zwane dalej „szkołami”, umożliwiają dzieciom obywateli polskich czasowo przebywających za granicą spełnianie obowiązku szkolnego i obowiązku nauki poprzez kształcenie w zakresie szkoły podstawowej, gimnazjum i liceum ogólnokształcącego, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. Obowiązek szkolny oraz obowiązek nauki może być spełniany przez dzieci, o których mowa w ust. 1, w formie:

- 1) uczęszczania do szkoły realizującej ramowy plan nauczania,
- 2) uczestniczenia w kształceniu na odległość, obejmującym realizację ramowego planu nauczania,
- 3) uczęszczania do szkoły w kraju, w którym przebywają.

3. Do szkół mogą także być przyjmowane dzieci obywateli polskich stale zamieszkałych za granicą oraz dzieci osób niebędących obywatelami polskimi, jeżeli szkoła posiada wolne miejsca oraz odpowiednie warunki kadrowe, organizacyjne i finansowe.

4. Kształcenie dzieci obywateli polskich czasowo przebywających lub stale zamieszkałych za granicą oraz dzieci osób pochodzenia polskiego lub narodowości polskiej niebędących obywatelami polskimi — jest nieodpłatne.

5. Kształcenie dzieci osób niebędących obywatelami polskimi, z zastrzeżeniem ust. 4, jest odpłatne. Wysokość odpłatności ustala dyrektor szkoły lub kierownik szkolnego punktu konsultacyjnego, na podstawie kosztów kształcenia w danej szkole. W przypadkach szczególnie uzasadnionych dyrektor szkoły lub kierownik szkolnego punktu konsultacyjnego może obniżyć wysokość opłaty lub zwolnić ucznia w całości od jej ponoszenia.

§ 2. 1. Działalność szkół organizuje i koordynuje Zespół Szkół dla Dzieci Obywateli Polskich Czasowo Przebywających za Granicą, z siedzibą w Warszawie, zwany dalej „Zespołem”.

2. Zespół oraz szkoły są jednostkami budżetowymi finansowanymi z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do sprawy oświaty i wychowania, zwany dalej „ministrem”.

3. Organizację i szczegółowe zadania Zespołu określa statut nadany przez ministra.

§ 3. 1. Szkołę zakłada, przekształca i likwiduje minister, na wniosek dyrektora Zespołu zaopiniowany przez kierownika placówki dyplomatycznej lub konsularnej.

2. W przypadku przekształcenia lub likwidacji szkoły nie stosuje się przepisów art. 59 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, zwanej dalej „ustawą”.

3. Szkoła działa na podstawie statutu przygotowanego przez radę pedagogiczną i uchwalonego przez radę szkoły, a w razie jej niepowołania — przez radę pedagogiczną, z zastrzeżeniem ust. 5.

4. Dyrektor szkoły, niezwłocznie po uchwaleniu statutu przez organ wymieniony w ust. 3, przesyła statut kierownikowi placówki dyplomatycznej lub konsularnej — do wiadomości, a dyrektorowi Zespołu — w celu sprawdzenia zgodności statutu z prawem.

5. Szkole nowo zakładanej pierwszy statut nadaje minister.

§ 4. 1. Szkoła może zostać utworzona, jeżeli zgłoszono do niej co najmniej 30 uczniów.

2. Szkoła może posiadać filie, które mogą być tworzone również przy przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej. Filie tworzy i likwiduje dyrektor Zespołu, na wniosek kierownika placówki dyplomatycznej lub konsularnej.

3. Filia szkoły może zostać utworzona, jeżeli zgłoszono do niej co najmniej 20 uczniów.

4. W uzasadnionych przypadkach, na wniosek kierownika placówki dyplomatycznej lub konsularnej, może zostać utworzona szkoła lub filia o liczbie uczniów mniejszej niż określona w ust. 1 i 3.

§ 5. 1. Szkoły realizują:

- 1) podstawę programową kształcenia ogólnego w zakresie nauczanych przedmiotów,
- 2) ramowy plan nauczania ustalony dla danego typu szkoły w odrębnych przepisach,

- 3) uzupełniający plan nauczania, o którym mowa w ust. 4, dla uczniów uczęszczających do szkół w kraju, w którym przebywają.
2. Szkoła realizująca ramowy plan nauczania prowadzi zajęcia edukacyjne co najmniej przez cztery dni w tygodniu.
3. Szkoła realizuje uzupełniający plan nauczania w dniach tygodnia ustalonych w arkuszu organizacyjnym.
4. Ustala się uzupełniające plany nauczania:
- 1) szkoły podstawowej:

I etap edukacyjny (klasy I—III)			
Kształcenie zintegrowane obejmujące treści z zakresu	Tygodniowa liczba godzin w klasie		
	I	II	III
kultury i języka polskiego	3	3	3
matematyki (realizowane w przypadku różnic programowych)	1	1	1
II etap edukacyjny (klasy IV—VI)			
Zajęcia edukacyjne	Tygodniowa liczba godzin w klasie		
	IV	V	VI
Język polski	4	3	3
Historia Polski	1	1	1
Wybrane zagadnienia z przyrody i geografii Polski	—	1	—
Matematyka (przedmiot realizowany w przypadku różnic programowych)	1	1	1

2) gimnazjum:

Zajęcia edukacyjne	Tygodniowa liczba godzin w klasie		
	I	II	III
Język polski	3	3	4
Historia Polski	1	1	1
Geografia Polski	1	—	1
Wiedza o społeczeństwie	—	1	—
Matematyka (przedmiot realizowany w przypadku różnic programowych)	1	1	1

3) liceum ogólnokształcącego:

Zajęcia edukacyjne	Tygodniowa liczba godzin w klasie	
	III	IV
Język polski	3	4
Historia Polski	1	1
Geografia Polski	1	—
Matematyka (przedmiot realizowany w przypadku różnic programowych)	1	1

4) trzyletniego liceum ogólnokształcącego:

Zajęcia edukacyjne	Tygodniowa liczba godzin w klasie		
	I	II	III
Język polski	3	3	4
Historia Polski	1	1	1
Geografia Polski	—	1	—
Wiedza o społeczeństwie	1	—	—
Matematyka (przedmiot realizowany w przypadku różnic programowych)	1	1	1

5. W przypadkach uzasadnionych względami kadrowymi lub lokalowymi szkoła realizująca ramowy plan nauczania, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, za zgodą dyrektora Zespołu, może odstąpić od nauczania techniki, podstaw przedsiębiorczości, informatyki, plastyki, muzyki, przysposobienia obronnego, wychowania fizycznego i technologii informatycznej.

6. Na uzasadniony wniosek dyrektora szkoły lub kierownika szkolnego punktu konsultacyjnego dyrektor Zespołu może wyrazić zgodę na zwiększenie tygodniowej liczby godzin zajęć edukacyjnych o jedną godzinę tygodniowo dla każdego rodzaju zajęć realizowanych zgodnie z uzupełniającym planem nauczania, jeżeli szkoła posiada odpowiednie środki finansowe.

§ 6. 1. Szkoły mogą prowadzić kształcenie na odległość koordynowane przez Zespół.

2. Na zajęcia edukacyjne w formie konsultacji prowadzonych w systemie kształcenia na odległość szkoła może przeznaczyć miesięcznie dla każdej klasy:

- 1) do 4 godzin lekcyjnych — na język polski,
- 2) do 2 godzin lekcyjnych — na każde z pozostałych obowiązkowych zajęć edukacyjnych określonych w szkolnym planie nauczania.

3. Podstawą oceniania i klasyfikowania ucznia uczestniczącego w kształceniu na odległość są egzaminy klasyfikacyjne przeprowadzone z obowiązkowych zajęć edukacyjnych określonych w szkolnym planie nauczania.

4. Uczniowie uczestniczący w kształceniu na odległość mogą przystąpić do egzaminów klasyfikacyjnych na każdym etapie kształcenia, a także do egzaminu dojrzałości, przeprowadzanych zgodnie z odrębnymi przepisami.

5. Do egzaminu klasyfikacyjnego dopuszcza się ucznia, który wykonał wszystkie prace kontrolne i uzyskał z nich średnią ocen co najmniej dopuszczającą.

6. Liczbę i zakres prac kontrolnych z poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych w każdej klasie oraz terminy ich wykonania określa dyrektor Zespołu.

7. Poprawianie i ocenianie prac kontrolnych oraz przeprowadzanie egzaminów klasyfikacyjnych, o których mowa w ust. 3, należy do zadań nauczycieli zatrudnionych w Zespole.

8. W uzasadnionych przypadkach, na wniosek dyrektora szkoły lub kierownika szkolnego punktu kon-

sultacyjnego, dyrektor Zespołu może wyrazić zgodę na poprawianie prac kontrolnych oraz przeprowadzanie egzaminów klasyfikacyjnych przez nauczycieli zatrudnionych w szkole lub szkolnym punkcie konsultacyjnym, w ramach obowiązującego ich czasu pracy.

§ 7. Zajęcia edukacyjne mogą być prowadzone oddzielnie dla każdej klasy, jeżeli w klasie jest co najmniej pięciu uczniów. Jeżeli w danej klasie jest mniej niż pięciu uczniów, zajęcia edukacyjne organizuje się w systemie klas łączonych lub w systemie kształcenia na odległość.

§ 8. W szkołach podstawowych i gimnazjach nie przeprowadza się sprawdzianu i egzaminu, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy.

§ 9. Uczniowie i absolwenci szkół otrzymują świadectwa szkolne wydawane zgodnie z odrębnymi przepisami.

§ 10. Szkoły są obowiązane gromadzić i udostępnić księgozbiór biblioteczny wspomagający realizację programów nauczania oraz samokształcenie uczniów i doskonalenie nauczycieli.

§ 11. Dyrektor Zespołu sprawuje nadzór pedagogiczny w stosunku do dyrektorów i kierowników szkół, a także nadzór nad działalnością szkół w zakresie spraw finansowych i administracyjnych we współpracy z kierownikami właściwych placówek dyplomatycznych lub konsularnych.

§ 12. 1. Szkołą kieruje dyrektor, a szkolnym punktem konsultacyjnym i filią — kierownik, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W filii można nie tworzyć stanowiska kierownika filii, jeżeli jej działalnością kieruje dyrektor lub wicedyrektor szkoły, której filia jest podporządkowana.

3. Minister może kierować do pracy w szkołach dyrektorów oraz nauczycieli z kraju.

§ 13. 1. Minister powierza stanowisko dyrektora Zespołu i stanowiska dyrektorów szkół, a także odwołuje z tych stanowisk. Do odwołania dyrektora szkoły nie stosuje się przepisów art. 38 ustawy.

2. Dyrektor Zespołu, po zasięgnięciu opinii albo na wniosek kierownika placówki dyplomatycznej lub konsularnej, powierza stanowiska kierowników szkolnych punktów konsultacyjnych i kierowników filii szkół, a także odwołuje z tych stanowisk.

§ 14. 1. Stanowisko dyrektora Zespołu i stanowisko dyrektora szkoły może zostać powierzone również nauczycielowi kontraktowemu.

2. Stanowisko kierownika szkolnego punktu konsultacyjnego może być w uzasadnionych przypadkach, za zgodą organu sprawującego nadzór pedagogiczny, na wniosek kierownika placówki dyplomatycznej, powierzone osobie niebędącej nauczycielem.

3. Kwalifikacje wymagane od dyrektorów szkół określają odrębne przepisy.

4. Kandydatów na stanowiska dyrektorów szkół wyłania się w drodze konkursu.

5. Minister powołuje komisję konkursową oraz ustala jej skład i nadaje regulamin pracy. Przepisu art. 36a ust. 5 ustawy nie stosuje się.

§ 15. 1. Dyrektor Zespołu zatrudnia osobę, której ma być powierzone stanowisko dyrektora szkoły albo stanowisko kierownika szkolnego punktu konsultacyjnego lub filii, na podstawie umowy o pracę na czas określony równy okresowi powierzenia.

2. Jeżeli w danym kraju funkcjonuje więcej niż jedna szkoła, dyrektor Zespołu może powierzyć dyrektorowi jednej ze szkół nadzorowanie i koordynowanie pracy pozostałych szkół.

3. Dyrektorzy szkół oraz kierownicy szkolnych punktów konsultacyjnych zatrudniają nauczycieli w tych szkołach i punktach.

4. Dyrektor Zespołu, na wniosek dyrektora szkoły, może powierzyć nauczycielowi zatrudnionemu w szkole realizującej ramowy plan nauczania stanowisko wicedyrektora, jeżeli szkoła liczy więcej niż 12 oddziałów lub są jej podporządkowane co najmniej dwie filie, a także może odwołać go z tego stanowiska.

§ 16. Odwołanie ze stanowiska dyrektora szkoły i cofnięcie mu skierowania do pracy za granicą oraz cofnięcie takiego skierowania nauczycielowi stanowi podstawę rozwiązania umowy o pracę za wypowiedzeniem.

§ 17. 1. Obowiązkowy wymiar zajęć oraz zasady wynagradzania dyrektorów i nauczycieli szkół określają odrębne przepisy.

2. Dyrektorom i nauczycielom szkół skierowanym z kraju przysługują świadczenia ustalone w odrębnych przepisach dla obywateli polskich skierowanych do pracy w polskich placówkach dyplomatycznych i urzędach konsularnych.

§ 18. Wspomaganie nauczania historii, geografii i języka polskiego wśród Polonii może odbywać się w szczególności przez:

- 1) kierowanie nauczycieli do pracy za granicą w środowiskach polonijnych,
- 2) przekazywanie niezbędnych podręczników i pomocy służących temu nauczaniu,
- 3) organizowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli pracujących w środowiskach polonijnych, w kraju i za granicą,
- 4) organizowanie kolonii i innych form letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży polonijnej.

§ 19. 1. Do pracy za granicą w celu, o którym mowa w § 18, kieruje nauczycieli minister lub upoważniona przez ministra jednostka organizacyjna, zwani dalej „jednostką kierującą”.

2. Kierowanie nauczycieli za granicę w celu, o którym mowa w § 18, odbywa się na podstawie:

- 1) umowy zawartej pomiędzy ministrem a właściwym organem kraju przyjmującego albo
- 2) wniosku organizacji polonijnych prowadzących szkoły albo nauczanie historii, geografii i języka polskiego, potwierdzonego przez placówkę dyplomatyczną lub konsularną Rzeczypospolitej Polskiej, określającego miejsce, termin i warunki zatrudnienia nauczyciela, zakres jego obowiązków oraz warunki bytowe.

§ 20. 1. O skierowanie do pracy za granicą mogą ubiegać się nauczyciele posiadający wymagane kwalifikacje, znajomość języka kraju przyjmującego lub jednego z następujących języków: angielskiego, niemieckiego, rosyjskiego, francuskiego, co najmniej dobrą ocenę pracy oraz aktualne zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy w określonym kraju.

2. Nauczyciele ubiegający się o skierowanie i pozostający w zatrudnieniu powinni uzyskać zgodę dyrektora szkoły lub placówki, w której są zatrudnieni.

3. Na czas skierowania nauczyciele zatrudnieni w szkołach lub placówkach otrzymują urlop bezpłatny, udzielany na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

§ 21. 1. Jednostka kierująca zawiera z nauczycielem umowę o skierowanie do pracy za granicą.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, zawiera wskazanie pracodawcy zagranicznego oraz określa w szczególności:

- 1) okres, na który kieruje się do pracy za granicą,
- 2) zakres i sposób wypłacania świadczeń, o których mowa w § 23,
- 3) zasady wstrzymania i zwrotu wartości świadczeń.

3. Jednostka kierująca może rozwiązać umowę o skierowanie do pracy za granicą w razie:

- 1) gdy postępowanie nauczyciela uchybia obowiązkowi i godności zawodu nauczycielskiego,
- 2) trwającej dłużej niż miesiąc choroby nauczyciela; rozwiązanie umowy następuje z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia.

4. Rozwiązanie umowy z przyczyn, o których mowa w ust. 3 pkt 1, następuje z zachowaniem dwutygodniowego okresu wypowiedzenia, od dnia zakończenia przez jednostkę kierującą postępowania wyjaśniającego potwierdzającego stawiane zarzuty.

5. Umowa o skierowanie do pracy za granicą wygasa w razie rozwiązania stosunku pracy przez pracodawcę zagranicznego.

6. Rozwiązanie umowy o skierowanie do pracy za granicą lub jej wygaśnięcie powoduje wstrzymanie przyznanych świadczeń.

§ 22. Okres zatrudnienia za granicą jest zaliczany do okresu zatrudnienia w Polsce na zasadach określonych odrębnymi przepisami.

§ 23. Nauczyciele skierowani do pracy za granicą w celu, o którym mowa w § 18, otrzymują od jednostki kierującej:

- 1) ryczałt na koszty utrzymania i zakwaterowania oraz na pokrycie kosztów składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz na ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy, w wysokości ustalonej przez jednostkę kierującą, nie wyższej jednak niż 45% wynagrodzenia w grupie zaszerogowania IVa w danym kraju, określonego w przepisach w sprawie wynagrodzenia i świadczeń przysługujących pracownikom polskich placówek dyplomatycznych i urzędów konsularnych. W przypadku wypłaty ryczałtu na wskazany przez nauczyciela rachunek bankowy w Polsce, jego wysokość ustala się w walucie polskiej, zgodnie z aktualnym kursem Narodowego Banku Polskiego,
- 2) zwrot kosztów podróży lub zorganizowanie przejazdu:
 - a) z miejsca zamieszkania do miejsca zatrudnienia za granicą i z powrotem — jeden raz w ciągu roku szkolnego,
 - b) w szczególnych przypadkach uzasadnionych względami rodzinnymi lub zdrowotnymi,
- 3) zwrot kosztów ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków i chorób tropikalnych,
- 4) zwrot kosztów wizowych,
- 5) dietę dojazdową w wysokości równej diecie przysługującej pracownikowi z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju oraz pokrycie kosztów przewozu do 30 kg dodatkowego bagażu przy wyjeździe z Polski do kraju zatrudnienia.

§ 24. Jednostka kierująca ma obowiązek wyposażenia nauczyciela kierowanego do pracy za granicą w celu, o którym mowa w § 18, w podręczniki, środki dydaktyczne, literaturę metodyczną i pomoce niezbędne w procesie nauczania w miejscu zatrudnienia, chyba że pracodawca zagraniczny zapewni te środki we własnym zakresie.

§ 25. Nauczyciele skierowani do pracy za granicą w celu, o którym mowa w § 18, na podstawie dotychczasowych przepisów, zachowują prawo do przyznanych na ich podstawie świadczeń do końca okresu, na który zostały przyznane, z uwzględnieniem § 21 ust. 3.

§ 26. Do dnia 30 czerwca 2002 r. szkoły realizują dotychczasowe uzupełniające plany nauczania.

§ 27. Traci moc rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 1999 r. w sprawie zasad organizowania kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą, wspomaganie nauczania historii, geografii i języka polskiego wśród Polonii oraz zakresu świadczeń przysługujących nauczycielom polskim skierowanym w tym celu do pracy za granicą (Dz. U. Nr 67, poz. 757 i z 2000 r. Nr 72, poz. 840).

§ 28. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem § 4 ust. 1, 3 i 4 oraz § 7, które wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 2002 r.

Minister Edukacji Narodowej i Sportu: *K. Łybacka*